

HAL, BEL, BHEL

राज्यसेवा व UPSC — परीक्षोपयोगी तक्ता

मुद्दा	HAL	BEL	BHEL
पूर्ण नाव	Hindustan Aeronautics Limited	Bharat Electronics Limited	Bharat Heavy Electricals Limited
मराठी अर्थ	हिंदुस्तान एरोनॉटिक्स लिमिटेड	भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लिमिटेड	भारत हेवी इलेक्ट्रिकल्स लिमिटेड
स्थापना	1940	1954	1956
मुख्यालय	बेंगळुरू, कर्नाटक	बेंगळुरू, कर्नाटक	नवी दिल्ली
क्षेत्र	विमान व संरक्षण	संरक्षण इलेक्ट्रॉनिक्स	भारी विद्युत उपकरणे
प्रमुख उत्पादने	विमाने, हेलिकॉप्टर, एरो-इंजिन, एव्हिऑनिक्स	रडार, संचार प्रणाली, इलेक्ट्रॉनिक उपकरणे	टर्बाइन, जनरेटर, बॉयलर, विद्युत उपकरणे
संबंधित क्षेत्र	एरोस्पेस व संरक्षण	संरक्षण व इलेक्ट्रॉनिक्स	ऊर्जा व अभियांत्रिकी
दर्जा	PSU / CPSE	PSU / CPSE	PSU / CPSE
महत्त्व	भारताच्या विमाननिर्मिती व संरक्षण उत्पादनात योगदान	संरक्षण दलांसाठी इलेक्ट्रॉनिक प्रणाली	भारताच्या ऊर्जा पायाभूत सुविधांसाठी उपकरणे

🔑 परीक्षेसाठी लक्षात ठेवा

HAL	→ विमान ✈️
BEL	→ इलेक्ट्रॉनिक्स 📡
BHEL	→ भारी विद्युत उपकरणे ⚡

One-Liner

HAL = Aeronautics | BEL = Electronics | BHEL = Heavy Electricals

महत्त्वाचे One-Liners

HAL = Hindustan Aeronautics Limited — विमाने, हेलिकॉप्टर, एरो-इंजिन व एव्हिऑनिक्स.

BEL = Bharat Electronics Limited — रडार, संचार प्रणाली व इलेक्ट्रॉनिक उपकरणे.

BHEL = Bharat Heavy Electricals Limited — टर्बाइन, जनरेटर, बॉयलर व विद्युत उपकरणे.

HAL व BEL या दोन्हीचे मुख्यालय बेंगळुरू, कर्नाटक येथे आहे; BHEL चे मुख्यालय नवी दिल्ली येथे आहे.

स्थापना क्रम: HAL (1940) → BEL (1954) → BHEL (1956).

HAL — विमान व संरक्षण; BEL — संरक्षण इलेक्ट्रॉनिक्स; BHEL — भारी विद्युत उपकरणे.

BHEL चे क्षेत्र ऊर्जा व अभियांत्रिकी असून ते भारताच्या ऊर्जा पायाभूत सुविधांसाठी उपकरणे पुरवते.

BEL संरक्षण दलांसाठी इलेक्ट्रॉनिक प्रणाली पुरवते.

HAL, BEL व BHEL तिन्ही PSU / CPSE आहेत.

स्मरणसूत्र: HAL = हवा (विमान), BEL = बीम/सिग्नल (इलेक्ट्रॉनिक्स), BHEL = भारी (विद्युत).